

Bosch & van Rijn

Franz-Lisztplantsoen 220
3533 JG Utrecht
030 – 677 6466

Auteurs

Steven Velthuisen
Marlin ter Huurne

Opdrachtgever

WP De Pals BV

Nee, tenzij toets

Windpark De Pals

Nee, tenzij toets

Windpark De Pals

Datum
17 februari 2022

Versie
0.3

Bosch & Van Rijn
Franz-Lisztplantsoen 220
3533 JG Utrecht

Tel: 030-677 6466
Mail: info@boschenvanrijn.nl
Web: www.boschenvanrijn.nl

© Bosch & Van Rijn 2022

Behoudens hetgeen met de opdrachtgever is overeengekomen, mag in dit rapport vervatte informatie niet aan derden worden bekendgemaakt. Bosch & Van Rijn BV is niet aansprakelijk voor schade door het gebruik van deze informatie

Inhoudsopgave

HOOFDSTUK 1	INLEIDING	3
1.1	<i>Leeswijzer</i>	6
HOOFDSTUK 2	TOETSINGSKADER	7
2.1	<i>Interim Omgevingsverordening</i>	7
2.2	<i>Concept Omgevingsverordening</i>	7
2.3	<i>Vershil tussen IOV en concept OV</i>	8
HOOFDSTUK 3	BEOORDELING	9
3.1	<i>Direct aansluitend op hoofdinfrastructuur</i>	9
3.2	<i>Alternatievenafweging</i>	9
3.3	<i>Compensatie</i>	15
3.4	<i>Groot openbaar belang</i>	17
BIJLAGE 1		18
	<i>Overig relevante artikelen Interim Omgevingsverordening (IOV):</i>	18
	<i>Overig relevante artikelen concept Omgevingsverordening (cOV)</i>	19

Hoofdstuk 1 Inleiding

Windpark De Pals B.V. is voornemens vier windturbines te realiseren langs de A67 in de gemeente Bladel.

Figuur 1 Opstelling WP De Pals. De windturbines zijn van noordoost naar zuidwest oplopend genummerd van 1 tot 4.

De windturbines 1, 3 en 4 van Windpark De Pals zouden conform de provinciale verordening ruimte (zoals deze gold ten tijde van het ontwerpbesluit van 7 december 2018) gelegen zijn in Natuur Netwerk Brabant, of daaroverheen draaien.

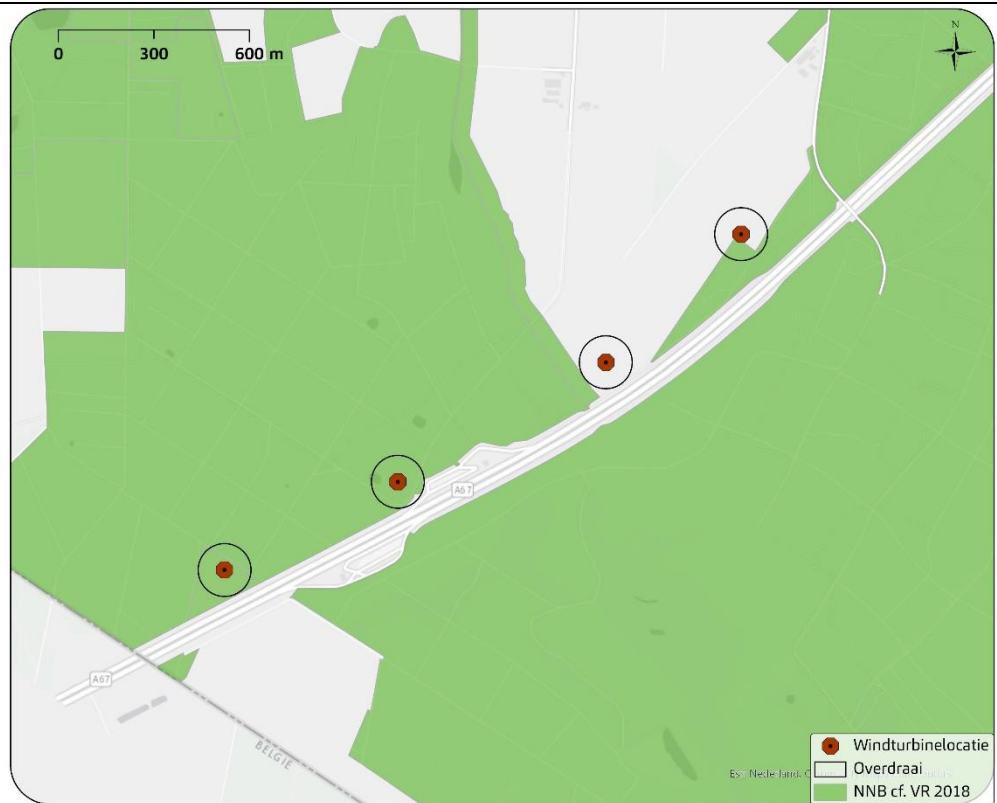
Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant heeft op 26 februari 2019 de Verordening Ruimte Noord-Brabant gewijzigd (een 'herbegrenzingsbesluit') en daarmee de grenzen van het NNB verlegd.

In de uitspraak van 20 oktober 2021 (ECLI:NL:RVS:2021:2305) van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) is het herbegrenzingsbesluit van Gedeputeerde Staten van 26 februari 2019 onverbindend verklaard. Het herbegrenzingsbesluit was volgens de ABRvS niet in overeenstemming met artikel 5.5, lid 1, van de Verordening Ruimte, omdat niet werd voldaan aan het vereiste van kleinschaligheid.

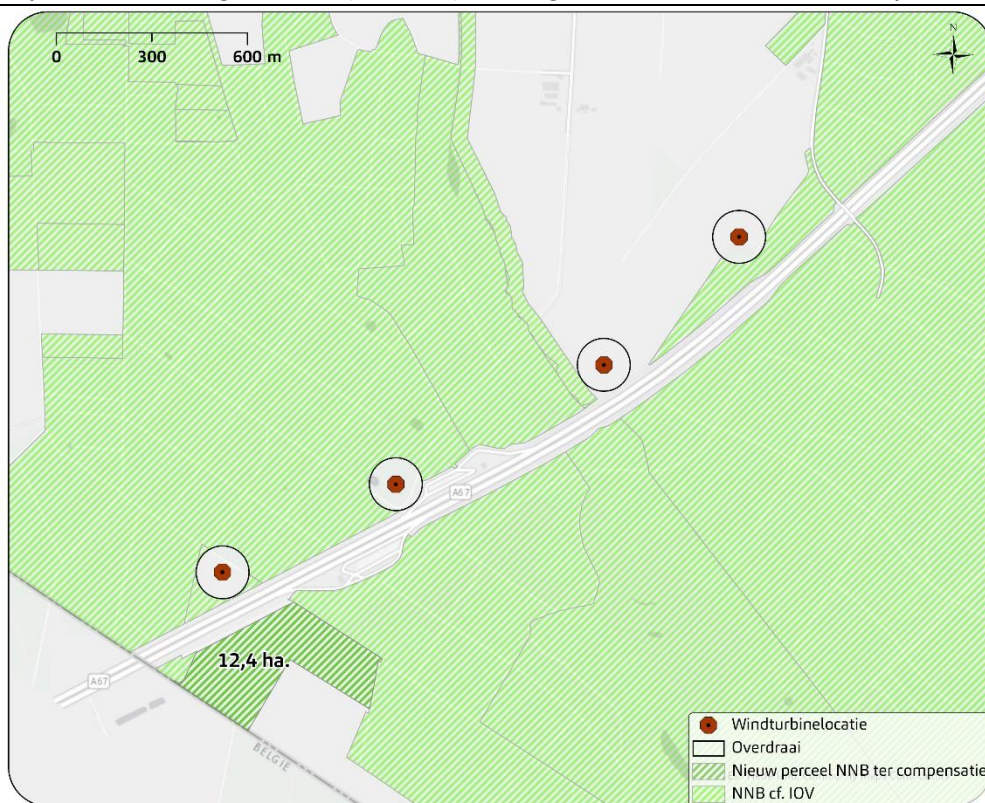
De herbegrenzing is evenwel al overgenomen in het Besluit Natuurbeheerplan 2020 van 24 september 2019. In het Besluit Natuurbeheerplan zijn 4 percelen met een totale omvang van 4,8 ha (gedeeltelijk) verwijderd uit het NNB ten behoeve van het windpark en is ten behoeve van de compensatieopgave een perceel van 12,4 ha aan het NNB toegevoegd. Het Besluit Natuurbeheerplan 2020 is ook verwerkt in de Interim Omgevingsverordening (IOV, 25 oktober 2019). Gevolg hiervan is dat de windturbines volgens de thans geldende Interim Omgevingsverordening (16 november 2021) niet in Natuurnetwerk Brabant (NNB) gelegen zijn, en daar ook niet overheen draaien.

Onderstaande figuren tonen de situatie voor en na het herbegrenzingsbesluit van GS en de verwerking daarvan in de IOV.

Figuur 2 NNB voor herbegrenzing, zoals opgenomen in de Verordening Ruimte uit 2018.

Figuur 3 NNB na herbegrenzing. Het extra perceel dat aan het NNB is toegevoegd in de IOV was geen onderdeel van het oorspronkelijke herbegrenzingsbesluit van GS maar is een wijziging die is doorgevoerd bij de totstandkoming van de IOV (PS-besluit) en is toegelicht in het Besluit Natuurbeheerplan 2020.

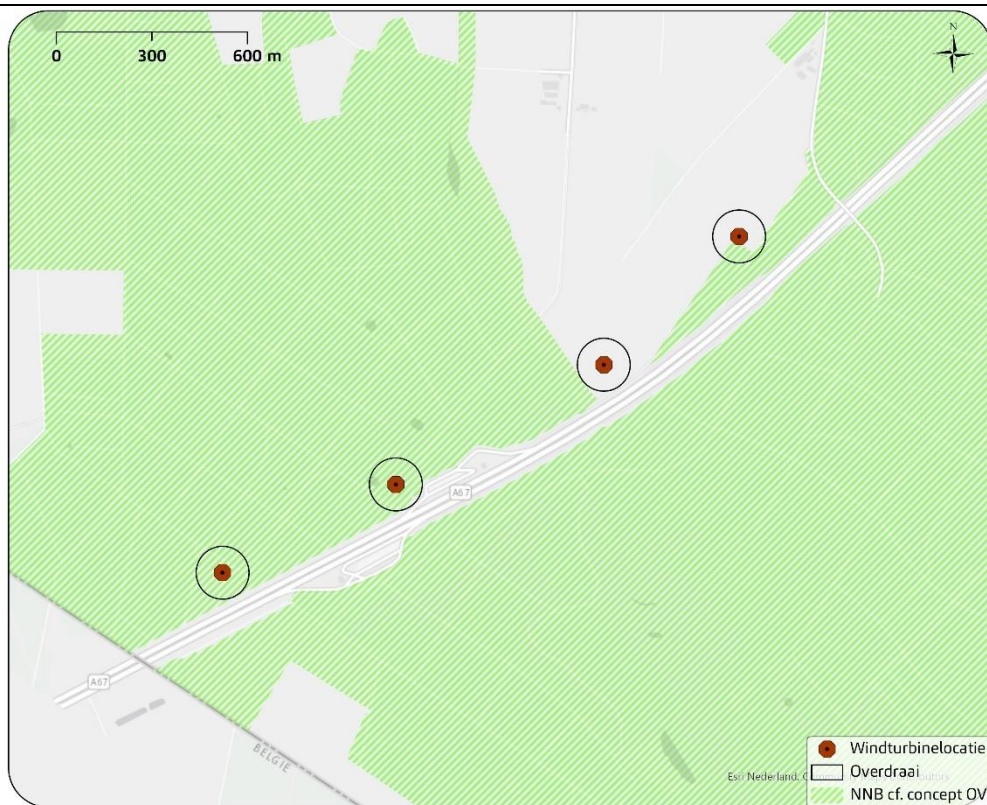
Gelet op de uitspraak van de ABRvS over windpark De Pals van 20 oktober 2021 is de herbegrenzing zoals opgenomen in de IOV, uitgaande van windturbines buiten NNB onterecht. Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten van Noord-Brabant zullen naar verwachting de situatie herstellen naar de originele situatie (Verordening Ruimte, 2018), waarna de windturbines binnen NNB gelegen zijn. De overdraai van de windturbines 1, 3 en 4 ligt daardoor weer geheel of gedeeltelijk in NNB, evenals de turbinevoet van windturbines 3 en 4. Gevolg hiervan is dat paragraaf 3.2.3 (Natuur Netwerk Brabant) van de IOV van toepassing is.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant hebben deze herbegrenzing in de nog door Provinciale Staten vast te stellen Omgevingsverordening eveneens teruggedraaid. De windturbines 1, 3 en 4 liggen in de toekomst waarschijnlijk daardoor gedeeltelijk of geheel in NNB. De Omgevingsverordening wordt naar verwachting in februari 2022 vastgesteld door Provinciale Staten en zal gelijktijdig met de Omgevingswet in werking treden¹. Paragraaf 5.2.5 (Natuur Netwerk Brabant) van de concept Omgevingsverordening, mocht die in 2022 of begin 2023 ongewijzigd in werking treden, is hierdoor op drie van de vier windturbines van toepassing.

Onderstaande figuur toont de situatie van de begrenzing van NNB na de uitspraak van ABRvS conform de nieuwe situatie IOV en cOV.

¹ de invoering van de Omgevingswet is uitgesteld tot 1 oktober 2022 of 1 januari 2023.

Figuur 4 Begrenzing Natuur Netwerk Brabant conform Concept Omgevingsverordening Noord-Brabant en na verwachte wijziging van de Interim Omgevingsverordening.

In de IOV en in de toekomstige Omgevingsverordening kan een ontwikkeling in het NNB worden toegestaan, als wordt voldaan aan de 'Aanvullende regels voor windturbines in het Natuur Netwerk Brabant'. Voor de IOV betreft dit Artikel 3.38 en voor de cOV betreft dit Artikel 5.52. In voorliggend document wordt onderbouwd dat het initiatief voor windpark De Pals voldoet aan de voorwaarden van deze artikelen, die in de IOV en de cOV zijn opgenomen voor ontwikkelingen binnen het NNB.

1.1 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 van voorliggend document is het toetsingskader met relevante artikelen opgenomen. Vervolgens is in hoofdstuk 3 de beoordeling van het toetsingskader onderbouwd, inclusief erin toegevoegd van het groot openbaar belang en andere oplossingen.

Hoofdstuk 2 Toetsingskader

Voor wat betreft het verwachte toekomstige provinciale kader (de gewijzigde Interim Omgevingsverordening, afgekort IOV) en de concept Omgevingsverordening (afgekort cOV) geldt dat de windturbines binnen NNB gelegen zijn en er overheen draaien. Het initiatief windpark De Pals wordt derhalve aan de regels, geldend voor het NNB, getoetst. Hieronder staan de relevante artikelen voor de IOV alsook de cOV geciteerd. Overige artikelen die van belang kunnen zijn staan geciteerd in Bijlage 1.

2.1 Interim Omgevingsverordening

Aanvullende regels voor windturbines in het Natuur Netwerk Brabant (Artikel 3.38)

In aanvulling op Artikel 3.37 kan een bestemmingsplan in Natuur Netwerk Brabant bepalen dat nieuwvestiging van windturbines is toegestaan, als:

- a. het een deel van het Natuur Netwerk Brabant betreft dat direct aansluitend op hoofdinfrastructuur ligt;
- b. uit de alternatievenafweging blijkt dat negatieve effecten op de ecologische waarden en kenmerken zo veel mogelijk worden beperkt;
- c. er bij verlies van ecologische waarden en kenmerken wordt voldaan aan Artikel 3.22 Compensatie;
- d. voor de overdraai van de wieken is Artikel 3.16 Externe werking Natuur Netwerk Brabant tweede lid, van overeenkomstige toepassing.

Externe werking Natuur Netwerk Brabant (Artikel 3.16)

1. In aanvulling op de Wet natuurbescherming bepaalt een bestemmingsplan dat een ontwikkeling toelaat in Stedelijk Gebied of in Landelijk Gebied, die een aantasting geeft van de ecologische waarden en kenmerken in het Natuur Netwerk Brabant, dat negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en de overblijvende, negatieve effecten worden gecompenseerd, overeenkomstig Artikel 3.22 Compensatie.
2. Op de overdraai van de wieken van een windturbine die buiten het Natuur Netwerk Brabant staat, is het eerste lid van overeenkomstige toepassing.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op een aantasting door de verspreiding van stoffen in lucht of water.

2.2 Concept Omgevingsverordening

Aanvullende regels voor windturbines in het Natuur Netwerk Brabant (Artikel 5.52)

In aanvulling op artikel 5.51 kan een omgevingsplan bepalen dat een windturbine is toegestaan in het Natuur Netwerk Brabant, in het geval dat:

- a. het Natuur Netwerk Brabant direct aansluitend op hoofdinfrastructuur ligt;
- b. uit een alternatievenafweging blijkt dat negatieve effecten op de ecologische waarden en kenmerken waar mogelijk worden beperkt;
- c. bij verlies van ecologische waarden en kenmerken wordt voldaan aan artikel 5.37 Compensatie; en
- d. toepassing is gegeven aan artikel 5.31 Externe werking Natuur Netwerk Brabant tweede lid, voor de overdraai van de wieken.

Externe werking Natuur Netwerk Brabant (Artikel 5.31)

1. Een omgevingsplan dat een ontwikkeling toelaat in Stedelijk Gebied of in Landelijk Gebied, die een aantasting geeft van de ecologische waarden en kenmerken in het Natuur Netwerk Brabant, bepaalt in aanvulling op het Besluit activiteiten leefomgeving dat de negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en de overblijvende, negatieve effecten worden gecompenseerd, overeenkomstig artikel 5.37 Compensatie.
2. Op de overdraai van de wieken van een windturbines die buiten het Natuur Netwerk Brabant staat, is het eerste lid van overeenkomstige toepassing.

2.3 Verschil tussen IOV en concept OV

Er zijn enkele tekstuele, maar geen inhoudelijke verschillen tussen de IOV en de cOV, op het gebied van windturbines die beoogd zijn binnen NNB (grenzend aan hoofdinfrastructuur). Dat geen inhoudelijke wijzigingen zijn beoogd, blijkt ook uit de toelichting op de Omgevingsverordening (paragraaf 1.4 en 1.6).

Hoofdstuk 3 Beoordeling

In dit hoofdstuk wordt het initiatief windpark De Pals getoetst aan de regels, geldend voor het NNB (Artikel 3.38 IOV en Artikel 5.52 cOV).

3.1 Direct aansluitend op hoofdinfrastructuur

De eerste voorwaarde voor toetsing aan het geldend provinciale kader is dat nieuwvestiging van windturbines in Natuur Netwerk Brabant is toegestaan, indien deze gerealiseerd worden binnen een deel van NNB dat direct aansluitend op hoofdinfrastructuur ligt. Windpark De Pals wordt gerealiseerd evenwijdig aan en pal naast de A67, waardoor hieraan wordt voldaan.

3.2 Alternatievenafweging

De tweede voorwaarde voor toetsing is dat nieuwvestiging van windturbines is toegestaan als uit de alternatievenafweging blijkt dat negatieve effecten op de ecologische waarden en kenmerken zoveel mogelijk worden beperkt. Onderstaand wordt de mogelijkheid van zowel alternatieve locaties als alternatieve oplossingen beschouwd.

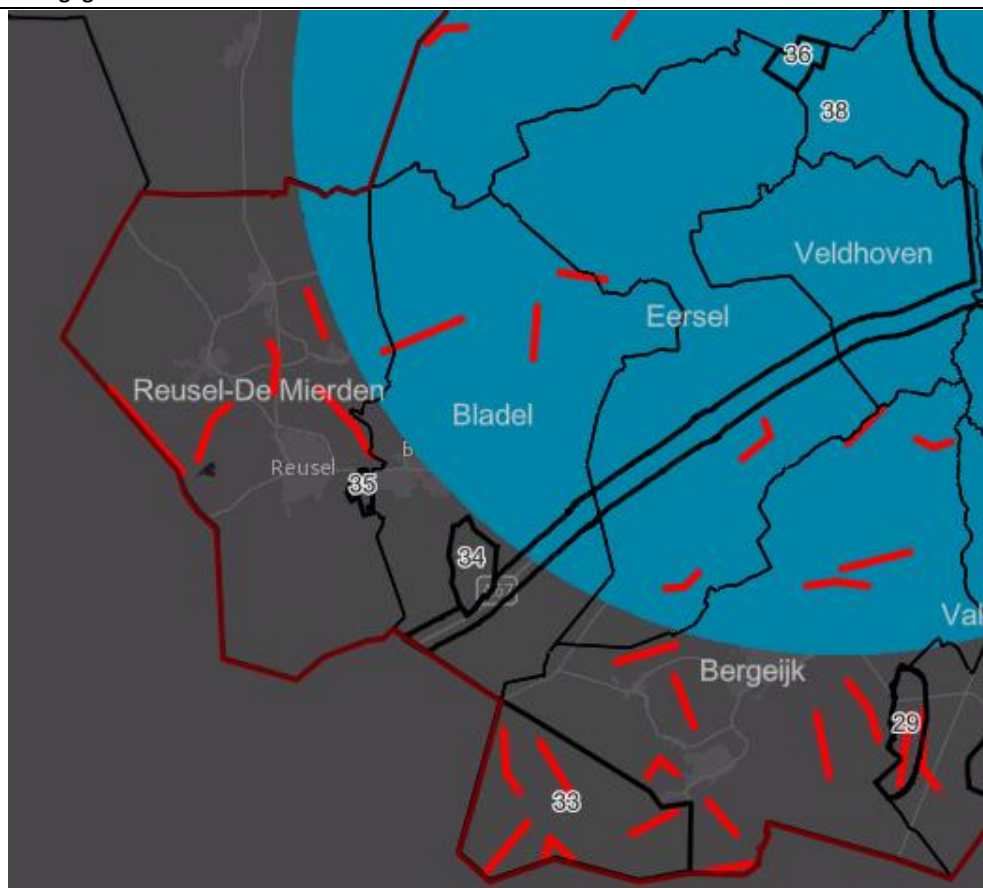
3.2.1 *Alternatieve locaties*

De onderstaande alternatievenafweging laat zien dat voor de ontwikkeling geen alternatieve locatie voorhanden is buiten het Natuur Netwerk Brabant. De regeling verlangt dat:

- gezocht wordt naar alternatieve locaties binnen de gemeente en in omliggende gemeenten;
- een alternatieve locatie overwegend dezelfde functie moet kunnen vervullen;
- tijdverlies en meerkosten op zichzelf geen reden zijn om een alternatief af te wijzen.

In de recent opgestelde Regionale Energiestrategie (RES) voor de Metropoolregio Eindhoven (waartoe de gemeente Bladel behoort) is uitgebreid onderzoek gedaan naar locaties voor windparken binnen de regio. De milieutechnische haalbaarheid van deze locaties is beschreven in een planMER. Zie onderstaande figuur.

Figuur 5 Uitsnede uit het planMER grootschalige opwek voor de Metropoolregio Eindhoven. De rode lijnen zijn mogelijke windparklocaties. Het blauwe vlak is de 500-voetszone (t.b.v. radarhindertoetsing) waarbinnen windparken een lagere slagingskans hebben door een streng toetsingsregime. Bestaande en vergunde windparken (waaronder De Pals en Agro-Wind Reusel) zijn niet op deze kaart weergegeven.

Een groot deel van de gemeente Bladel en van de omliggende gemeenten aan de oostzijde liggen in de 500-voetszone van de vliegvelden Eindhoven-Volkel-de Peel. In deze 500-voetszone kan radarverstoring een belangrijke belemmering zijn voor de realisatie van windparken. Deze locaties zijn daarom geen reële alternatieven voor windpark De Pals.

Voor de locaties in omliggende gemeenten buiten de 500-voetszone geldt dat deze niet konden rekenen op bestuurlijk draagvlak, waardoor deze niet als reële alternatieven kunnen worden beschouwd:

- in de gemeente Bergeijk is gekozen voor een concentratiegebied (nr. 33 in onderstaande figuur), en geen windparken elders in de gemeente.
- in de gemeente Reusel – De Mierden is de situatie vergelijkbaar: de gemeente heeft aangegeven geen aanvullende windparken te willen naast windpark Laarakkerdijk en windpark Agro-Wind.

Dat blijkt ook wel uit onderstaande Figuur 6, waarop is te zien dat de locaties uit Figuur 5 door de omliggende gemeenten niet in de RES 1.0 als zoekgebied zijn opgenomen. Op de figuur zijn tevens windpark Agro-Wind Reusel noordwestelijk van windpark De Pals weergegeven (11 blauwe cirkels) en windpark Laarakkerdijk ten westen van windpark Agro-Wind Reusel (5 roze cirkels). In de RES 1.0 is er maar 1 locatie voor windenergie in de omgeving van windpark De Pals opgenomen (zoekgebied 33

in de gemeente Bergeijk). Deze locatie is thans al in ontwikkeling en kan daarmee niet als alternatieve locatie gelden.

Figuur 6 RES 1.0. De zoekgebieden voor nieuwe windparken zijn weergegeven met een geel/witte ster. In de omgeving van gemeente Bladel is alleen een zoekgebied aangewezen in de gemeente Bergeijk.

Ruimtelijke weergave zoekgebieden op basis van zienswijzen raden

Daar komt bij dat in de provinciale verordening ook is bepaald dat een alternatieve locatie overwegend dezelfde functie moet kunnen vervullen. De functie van windpark De Pals is dat de gemeente Bladel daarmee haar duurzaamheidsambities wenst te vervullen. Dat blijkt ook uit het beleid van de gemeente Bladel (Kadernota Energie en Klimaat). Het doel is om in 2030 een CO₂-reductie van 49% te behalen, wat aansluit op de ambitie van het Nationaal Klimaatakkoord. Om de doelstellingen te behalen is het beleid van de gemeente o.a. om windpark De Pals te realiseren. Windpark De Pals draagt voor 24% bij aan deze ambitie en is het enige project wat – in ieder geval tot 2025 – door de gemeenteraad wordt toegestaan en is derhalve nodig om de duurzaamheidsambities van de gemeente te behalen. Naast dat realistische alternatieven in omliggende gemeenten niet aanwezig zijn, zouden deze ook niet beantwoorden aan het doel van het project, het behalen van de duurzaamheidsambities binnen de gemeente Bladel. Tegen de achtergrond van deze gemeentelijke duurzaamheidsambities moet worden vastgesteld dat er binnen de gemeente Bladel geen alternatieven zijn die dezelfde functie kunnen vervullen vanwege de 500-voetszone van de vliegvelden Eindhoven-Volkel-de Peel. Zie in dat kader de uitspraak van de Afdeling over Windpark De Pals ten aanzien van de onthefing Wet natuurbescherming:

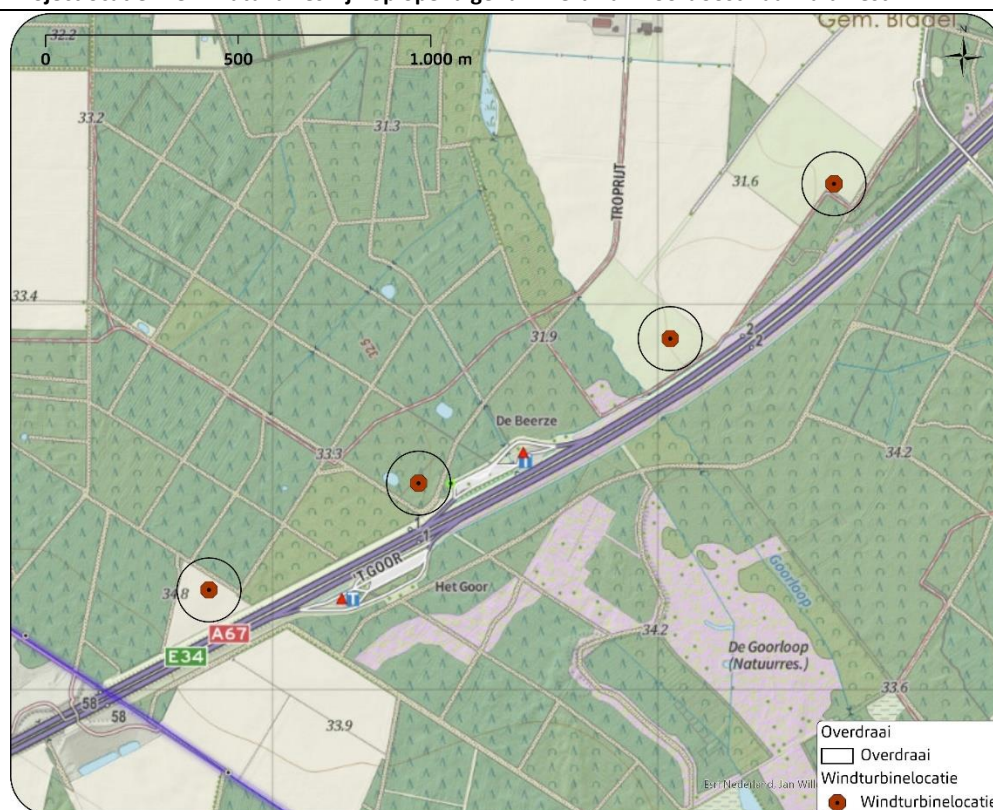
“11.2 Tegen de achtergrond van het energiedoel wat betreft windenergie - de ontwikkeling van duurzame energie binnen het grondgebied van Bladel langs een groot infrastructureel werk - moet worden vastgesteld dat er buiten Bladel geen redelijkerwijs in aanmerking te nemen alternatieven kunnen zijn. Dit betekent dat, anders dan BMF e.a. menen, alternatieve locaties elders in de provincie Noord-Brabant voor de locatie windpark De Pals niet aan de orde zijn. Gelet hierop was, naar het

oordeel van de Afdeling, het college dan ook niet gehouden om alternatieve locaties buiten Bladel in beschouwing te nemen. BMF e.a. hebben niet aannemelijk gemaakt dat moet worden getwijfeld aan de juistheid van de stelling van het college dat er binnen de gemeente Bladel geen alternatieve locaties aanwezig zijn, die minder of geen aantasting met zich zouden brengen. In dit verband wijst de Afdeling erop dat de door BMF e.a. naar voren gebrachte alternatieven waren gelegen buiten de gemeente Bladel.”

Aangezien er geen alternatieve locatie is voor het initiatief, dient te worden onderbouwd dat de negatieve effecten op de ecologische kenmerken en waarden zoveel mogelijk worden beperkt. De locatie van windpark De Pals betreft zowel agrarische percelen als bospercelen, waarbij de bospercelen deel uitmaken van Natuurnetwerk Brabant (NNB). De beoogde projectlocatie is parallel gepositioneerd aan de Rijksweg A67, wat ervoor zorgt dat de negatieve effecten zoveel mogelijk beperkt worden. De plaatsing van het windpark naast de snelweg zorgt ervoor dat de toename van de geluidsbelasting relatief gering zijn, aangezien er reeds achtergrondgeluid van het verkeer aanwezig is.

De projectlocatie bestaat uit vier deellocaties van de windturbines en is weergegeven in Figuur 7.

Figuur 7 Projectlocatie. De windturbines zijn olopend genummerd van noordoost naar zuidwest.

De locatie van windturbine 1 en de daarbij behorende kraanopstelplaats en toegangsweg bestaat uit een agrarisch veld dat wordt benut als akker bestemd voor de productie van hooi, gras en akkerbouwproducten. Grenzend aan deze locatie is een bosgebied behorende tot NNB. Windturbine 1 staat niet in NNB, maar heeft bij de

cOV enkel overdraai over een gedeelte NNB, dat nabij de snelweg ligt. Gelet op de locatie van de snelweg zijn de effecten beperkt.

Windturbine 2 en de daarbij behorende kraanopstelplaats en toegangsweg is gesitueerd in landelijk gebied en bevindt zich (inclusief overdraai) niet in NNB. Effecten zijn dus zeer gering.

Windturbine 3 (het fundament) bevindt zich wel (incl. overdraai) conform de cOV in NNB. De locatie van windturbine 3 bevindt zich nabij tank- en ruststation 'De Beerze'. Om negatieve effecten voor NNB zoveel als mogelijk te beperken worden er geen kraanopstelplaats en ook geen verharding voor de toegangsweg gerealiseerd. De kraanopstelplaats en toegangsweg worden slechts tijdelijk verhard. Die verharding wordt direct na de bouw van de windturbine verwijderd zodat de natuurfunctie herstelt.

De windturbine wordt geplaatst op de vochtige heide. Om windturbine 3 te plaatsen zal een klein gedeelte van het bos gekapt worden. Slechts een klein gedeelte van het oppervlak van het NNB, namelijk ter plaatse van het fundament van de windturbine, gaat verloren door realisatie van de windturbine.

De effecten hiervan zijn beperkt, omdat in deze bomen geen vaste rust en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Deze bevinden zich elders in het bos of nabij gelegen bebouwing. Daarnaast komt een deel heide te vervallen. Hiervan zijn de effecten beperkt, aangezien de locatie van windturbine 3 geen essentieel onderdeel van het leefgebied voor amfibieën bevat. Bovendien is geschikter habitat voor amfibieën aanwezig in de omgeving. Wel gaat er een deel van het leefgebied van reptielen verloren, waarvoor een stuk nieuwe natuur gerealiseerd wordt. De focus ligt op het realiseren van leefgebied voor deze reptielen. Er zal daarom droge en/of vochtige heide worden gerealiseerd binnen het huidige leefgebied van de betreffende soorten. Verder zal ter plaatse van de windturbines 3 en 4 een deel rondom de voet van de windturbine ingericht worden als rustplaats voor de gladde slang. Windturbine 3 wordt in de nabijheid van het zandpad geplaatst, waardoor het bouwverkeer derhalve gebruik kan maken van deze bestaande zandpaden. Voor onderhoud van het windpark zal tevens gebruik gemaakt worden van de bestaande zandpaden.

Windturbine 4 bevindt zich ook (incl. overdraai) conform de cOV in NNB, vlakbij de A67, dat voornamelijk als landbouwgrond in gebruik is. Als gevolg van de realisatie van het windpark (en de bijbehorende compensatie) zal de functie van het perceel wijzigen. Beëindiging van de landbouwactiviteiten betekent een verbetering van de waterhuishouding en meer ruimte voor de natuur.

Om negatieve effecten voor NNB zoveel als mogelijk te beperken worden ook bij deze windturbine geen kraanopstelplaats en ook geen verharding voor de toegangsweg gerealiseerd. De kraanopstelplaats en toegangsweg worden tijdelijk verhard. De verharding wordt na de bouw direct verwijderd zodat de natuurfunctie, die thans nog niet aanwezig is vanwege het landbouwkundig gebruik, kan ontwikkelen. Bouw- en onderhoudsverkeer zal plaatsvinden via de bestaande zandpaden.

Tevens worden alle windturbines voorzien van stilstandvoorzieningen, die het aantal aanvaringsslachtoffers onder vleermuizen sterk reduceren. De windturbines worden stil gezet wanneer er grote aantallen vleermuizen in de buurt zijn. Vleermuizen komen voornamelijk in hoge dichtheden voor in de actieve periode, wat voornamelijk voorkomt tussen 1 april en 1 oktober, tussen zonsondergang en zonsopgang, bij temperaturen boven de 10°C en bij windsnelheden lager dan of gelijk aan 6 m/s. Wanneer bovenstaande omstandigheden tegelijk van toepassing zijn,

worden de turbines stilgezet (<1 rpm). Dit is door middel van een voorschrift geborgd in de ontheffing Wnb en de omgevingsvergunning.

3.2.2 *Alternatieve oplossingen*

Klimaatverandering en windenergie

Als laatst is het belangrijk te motiveren dat er geen andere oplossingen voorhanden zijn die de aantasting van het Natuur Netwerk Brabant voorkomen.

Nederland staat voor een CO₂-emissiereductiedoelstelling van 49% in 2030 ten opzichte van 1990 en in 2050 moet dit 95% minder zijn (artikel 2 lid 2 Klimaatwet). In het Klimaatakkoord is de doelstelling opgenomen om ten minste 35 terawattuur (TWh) aan hernieuwbare energie op land te realiseren in 2030. De uitwerking van bovengenoemde doelstellingen worden uitgevoerd in energiestrategieën (RES), waarin plannen per regio worden verwerkt. De Metropool Regio Eindhoven, waarvan de gemeente Bladel onderdeel uitmaakt, zal blijkens de RES 1.0 daarvan 2 TWh realiseren. De gemeente Bladel wenst haar deel van de duurzaamheidsambities gedeeltelijk te realiseren met windenergie, in het bijzonder: windpark De Pals.

In deze paragraaf zal blijken dat er geen andere oplossingen voorhanden zijn.

De belangrijkste vormen van hernieuwbare energie in Nederland zijn windenergie, zonne-energie, bio-energie en geothermie. In Nederland is windenergie één van de goedkoopste manieren om duurzame energie op te wekken. Bij windenergie door middel van windturbines behoren de kosten per opgewekte kWh tot de laagste van alle duurzame opwekkingsvormen. Geconcludeerd kan worden dat er een combinatie van alle vormen van duurzame energie benodigd is, waarbij windenergie een onmisbaar aandeel heeft in het behalen van de doelstellingen.

Zie in dat kader ook de uitspraak van de Afdeling in zaak voor windpark Wieringermeer (ECLI:NL:RVS:2016:1228):

“15.1. De ministers stellen zich op het standpunt dat een onderzoek naar alternatieven niet hoefde te worden verricht, omdat benutting van al het geschikt geachte gebied voor windenergie in de toekomst nodig zal zijn om te kunnen voldoen aan de doelstellingen. Indien uit onderzoek blijkt dat plaatsing van windturbines op de Afsluitdijk haalbaar is, zullen ook hier windturbines worden gerealiseerd, aldus de ministers.

De Afdeling is van oordeel dat de ministers zich terecht op het standpunt hebben gesteld dat een onderzoek naar alternatieven voor de realisering van een windpark in de Wieringermeer onder deze omstandigheden niet nodig was.”

Zonneparken

Zonneparken hebben een groter ruimtebeslag (bij eenzelfde opwekpotentie), waardoor het toepassen van een zonnepark op de projectlocatie tot een grotere aantasting van de bestaande natuur zou leiden. Windpark De Pals heeft een geschatte jaarproductie van ca. 66.000 GWh. Om deze hoeveelheid elektriciteit op te wekken met zonne-energie is een zonnepark nodig met een oppervlakte van rond de 66 hectare. Ter vergelijking: de windturbines hebben binnen het NNB gezamenlijk een grondoppervlak van ca. 0,58 ha. Daarnaast is hiervoor een netaansluiting nodig van

66 MW, waarvoor er geen capaciteit beschikbaar is. Bovendien heeft de gemeenteraad van Bladel besloten tot 2025 geen grootschalige zonprojecten toe te staan, enkel kleinschalige zonneprojecten (<2ha) zijn toegestaan.

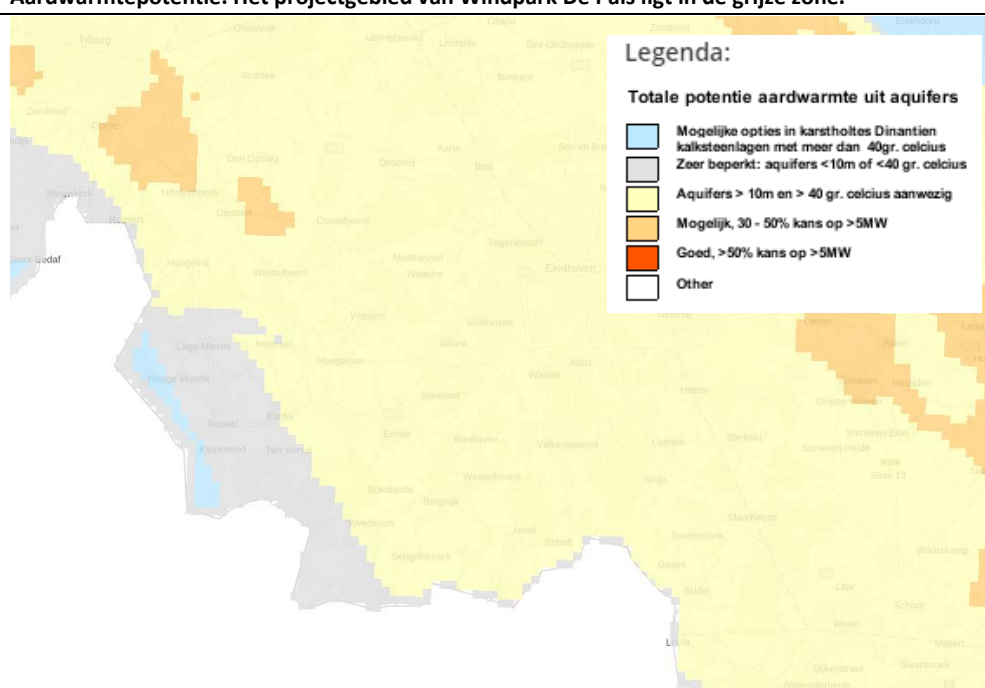
Biomassa

Er zijn binnen het projectgebied niet voldoende biomassastromen beschikbaar voor het opwekken van een hoeveelheid energie die vergelijkbaar is met de jaarproductie van een windpark. Daarnaast is de business case voor een dergelijk initiatief onvoldoende om tot rendabele exploitatie te komen.

Aardwarmte

Het projectgebied heeft een 'zeer beperkte' aardwarmtepotentie, zoals blijkt uit onderstaande figuur van de TNO Geologische Dienst Nederland:

Figuur 8 Aardwarmtepotentie. Het projectgebied van Windpark De Pals ligt in de grijze zone.

Conclusie andere oplossingen

Er zijn geen alternatieve opwekvormen die een vergelijkbare opbrengst kunnen behalen binnen de gemeente Bladel.

3.3 Compensatie

De derde voorwaarde voor toetsing aan het geldend provinciale kader is dat nieuwvestiging van windturbines in Natuur Netwerk Brabant is toegestaan, indien er bij verlies van ecologische waarden en kenmerken wordt voldaan aan Artikel 3.22 Compensatie.

De vierde voorwaarde is dat er voor de overdraai van de wieken wordt voldaan aan Artikel 3.16 Externe werking Natuur Netwerk Brabant, tweede lid. Dit lid beschrijft dat negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en overblijvende, negatieve effecten worden gecompenseerd, overeenkomstig Artikel 3.22 Compensatie.

Hieronder staat de geplande compensatie, voor zowel fysieke (voorwaarde 3) als mede overdraai (voorwaarde 4) beschreven. Zie voor de compensatieberekeningen de memo 'Compensatie en natuurversterking' (Bijlage 3 bij de aanvraag).

3.3.1 *Compensatie binnen bestaand maar nog niet gerealiseerd NNB*

Aangezien windturbines 1, 3 en 4 van Windpark De Pals gelegen zijn in Natuurnetwerk Brabant (NNB) of daaroverheen draaien dient er voor de negatieve effecten (incl. externe werking) te worden gecompenseerd.

De compensatiepercelen hebben een totaaloppervlak van 8,8 hectare, wat meer is dan de worst-case compensatieopgave van de concept Omgevingsverordening (zie Figuur 9 **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**).

Figuur 9 Ligging van de percelen waar natuur wordt ontwikkeld binnen reeds als zodanig aangeduid, maar nog niet gerealiseerde NNB-gebieden.

3.3.2 *Compensatie in de vorm van extra NNB*

Naast deze wettelijke compensatie zal nog 51,2 ha extra worden omgezet naar natuurgronden door de gemeente met gedeeltelijk bijdrage vanuit Windpark De Pals. Hiervan is 12,4 ha, in de vorm van een landbouwperceel ten zuiden van de A67, reeds concreet vastgelegd in het Besluit Natuurbeheerplan 2020 (zie Figuur 3).

Uitvoering en monitoring zijn beschreven en geborgd via:

- memo 'Compensatie en natuurversterking' (Bijlage 3 bij de aanvraag)
- anterieure overeenkomst en addenda
- voorschriften omgevingsvergunning

3.4 Groot openbaar belang

Naast de toetsingsvoorwaarden van het geldend provinciaal kader is het belangrijk om het nut en de noodzaak van het initiatief aan te geven. Er is daarbij sprake van een groot openbaar belang. Het is vaste rechtspraak van de Afdeling dat de realisatie van windparken van groot openbaar belang is (AbRvS 4 november 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2621 en AbRvS 18 februari 2015, ECLI:NL:RVS:2015:438). Windturbines zorgen voor hernieuwbare energie.

- Opwek van duurzame energie is onderdeel van de energietransitie, die als doel heeft klimaatverandering tegen te gaan of te vertragen.
- Lokale opwek van elektriciteit door middel van windenergie draagt bij aan de leveringszekerheid en verminderde afhankelijkheid van buitenlandse (gas-)leveranciers.

De provincie Noord-Brabant beschouwt de realisatie van windturbines als een groot openbaar belang. In de toelichting op de Interim omgevingsverordening en de concept Omgevingsverordening stelt de provincie Noord-Brabant:

- “De opgave om te voorzien in voldoende duurzame energie beschouwen wij als een zwaarwegend maatschappelijk belang.” (toelichting, artikel 3.38 IOV en artikel 5.52 cOV).

De gemeente Bladel vindt windturbines van groot openbaar belang. Dat blijkt uit de Omgevingsvisie 1.1, waarin wordt ingezet op de realisatie van windturbines.

- “De gemeente wil graag dat er windmolens worden gerealiseerd waar mogelijk.” (hoofdstuk 2.3.1 Windenergie uit Omgevingsvisie 1.1).

De Kadernota Energie en Klimaat beschrijft de ambitie en het bijbehorende beleid van de gemeente Bladel om een evenredige bijdrage te leveren aan de opwekking van duurzame energie, welke aansluit bij de doelen van het Nationaal Klimaatakkoord (2019). De Kadernota Energie en Klimaat beschrijft de ambitie van de gemeente Bladel om een CO₂ reductie van 30% te behalen in 2025 en 49% CO₂ reductie in 2030. De keuzes uit de kadernota worden opgenomen in de Omgevingsvisie.

Bijlage 1

Overig relevante artikelen Interim Omgevingsverordening (IOV):

Bescherming Natuur Netwerk Brabant (Artikel 3.15)

1. Een bestemmingsplan van toepassing op Natuur Netwerk Brabant:
 - a. strekt tot het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken;
 - b. bevat regels gericht op de bescherming van de ecologische waarden en kenmerken en houdt daarbij ook rekening met andere aanwezige waarden en kenmerken, zoals rust, stilte, cultuurhistorische waarden en kenmerken;
 - c. staat, zolang het Natuur Netwerk Brabant niet is gerealiseerd, bestaande bebouwing en bestaande planologische gebruiksactiviteiten toe.
2. Als ecologische waarden en kenmerken gelden de natuurbeheertypen zoals vastgelegd op de beheertypenkaart en de ambitiekaart van het natuurbeheerplan.
3. Als de inrichting en beheer van het Natuur Netwerk Brabant binnen een gebied is verzekerd, stelt de gemeente binnen negen maanden een bestemmingsplan vast overeenkomstig het eerste lid.

Afwijkende regels ontwikkelingen in Natuur Netwerk Brabant (Artikel 3.17)

1. Een bestemmingsplan van toepassing op Natuur Netwerk Brabant kan een ontwikkeling toelaten als is voldaan aan de voorwaarden gesteld voor:
 - a. nieuwe ontwikkelingen in het Natuur Netwerk Brabant, overeenkomstig Artikel 3.18;
 - b. het nee, tenzij-principe, overeenkomstig Artikel 3.19;
 - c. de saldo-benadering, overeenkomstig Artikel 3.20;
 - d. een kleinschalige uitbreiding, overeenkomstig Artikel 3.21.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op Natura 2000 - gebied.

Compensatie (Artikel 3.22)

1. De verplichte compensatie vindt, naar keuze, plaats door:
 - a. fysieke compensatie, overeenkomstig Artikel 3.23;
 - b. financiële compensatie, overeenkomstig Artikel 3.24.
2. De omvang van de compensatie wordt bepaald door de omvang van het vernietigde of verstoorde areaal en de ontwikkeltijd van de aangetaste natuur, conform de volgende indeling:
 - a. natuur met een ontwikkeltijd van 5 jaar of minder: geen toeslag;
 - b. tussen 5 en 25 jaar te ontwikkelen natuur: toeslag van 1/3 in oppervlak;
 - c. tussen 25 en 100 jaar te ontwikkelen natuur: toeslag van 2/3 in oppervlak;
 - d. bij een ontwikkelingsduur van meer dan 100 jaar: de toeslag in oppervlak en de gekapitaliseerde kosten van het ontwikkelingsbeheer is maatwerk;
 - e. bij verstoring van natuur: maatwerk.

Fysieke compensatie (Artikel 3.23)

1. De fysieke compensatie vindt plaats in:
 - a. de niet gerealiseerde delen van het Natuur Netwerk Brabant;
 - b. de niet gerealiseerde ecologische verbindingzones.
2. Fysieke compensatie kan ook plaatsvinden in, aansluitend op of nabij het aangetaste gebied als dit deel uitmaakt van de saldobenadering bedoeld in Artikel 3.20 Toepassing van de saldobenadering.
3. Een bestemmingsplan waarvoor een compensatieplicht geldt, borgt de uitvoering van de compensatie.
4. De toelichting bij een bestemmingsplan als bedoeld in het derde lid bevat een verantwoording over:
 - a. de omvang van het netto verlies aan ecologische waarden en kenmerken en op welke locatie dat optreedt;

- b. de locatie waar en de wijze waarop het netto verlies, genoemd onder a, wordt gecompenseerd;
 - c. de kwaliteit en kwantiteit van de compensatie;
 - d. de termijn van uitvoering;
 - e. de inhoud en realisatie van de voorgenomen mitigerende en compenserende maatregelen;
 - f. het reguliere- en ontwikkelingsbeheer.
5. De uitvoering van de fysieke compensatie wordt binnen drie jaar na onherroepelijk worden van het bestemmingsplan, bedoeld in het derde lid afgerond.
 6. In aanvulling op het vijfde lid, wordt bij een aantasting van bedreigde soorten of hun leefgebied, de uitvoering van de compensatie in ieder geval afgerond op het moment dat de aantasting daadwerkelijk start.
 7. In afwijking van het vijfde lid kan bij een omvangrijke en zware compensatieverplichting, de uitvoering van de compensatie een termijn van maximaal tien jaar bedragen, gerekend vanaf het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan.

Overig relevante artikelen concept Omgevingsverordening (cOV)

Bescherming Natuur Netwerk Brabant (Artikel 5.30)

1. Een omgevingsplan van toepassing op Natuur Netwerk Brabant:
 - a. strekt tot het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken;
 - b. bevat regels gericht op de bescherming van de ecologische waarden en kenmerken en houdt daarbij ook rekening met andere aanwezige waarden en kenmerken, zoals rust, stilte, cultuurhistorische waarden en kenmerken;
 - c. staat alleen bestaande bebouwing en bestaande gebruiksactiviteiten toe zolang het Natuur Netwerk Brabant niet is gerealiseerd.
2. Als ecologische waarden en kenmerken gelden de natuurbeheertypen zoals vastgelegd op de beheertypenkaart en de ambitiekaart van het natuurbeheerplan.
3. Als de inrichting en het beheer van het Natuur Netwerk Brabant binnen een gebied is verzekerd, stelt de gemeente binnen negen maanden een omgevingsplan vast overeenkomstig het eerste lid.

Afwijkende regels ontwikkelingen in Natuur Netwerk Brabant (Artikel 5.32)

1. Een omgevingsplan van toepassing op Natuur Netwerk Brabant kan in afwijking van artikel 5.30, eerste lid, onder c, een ontwikkeling toelaten wanneer is voldaan aan de voorwaarden gesteld over:
 - a. nieuwe ontwikkelingen in het Natuur Netwerk Brabant, bedoeld in artikel 5.33;
 - b. het nee, tenzij-principe, bedoeld in artikel 5.34;
 - c. de saldobenadering, bedoeld in artikel 5.35;
 - d. een kleinschalige herbegrenzing als bedoeld in artikel 5.36.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op Natura 2000-gebied.

Compensatie (Artikel 5.37)

1. De verplichte compensatie vindt plaats door:
 - b. fysieke compensatie als bedoeld in artikel 5.38; of
 - c. financiële compensatie als bedoeld in artikel 5.39.
2. De omvang van de compensatie is in ieder geval gelijk aan de omvang van het vernietigde of verstoorde areaal en wordt verder bepaald door de ontwikkeltijd van de aangetaste natuur, conform de volgende uitgangspunten:
 - a. natuur met een ontwikkeltijd van 5 jaar of minder: geen toeslag;
 - b. tussen 5 en 25 jaar te ontwikkelen natuur: toeslag van 1/3 in oppervlak;
 - c. tussen 25 en 100 jaar te ontwikkelen natuur: toeslag van 2/3 in oppervlak;
 - d. bij een ontwikkelingsduur van de natuur van meer dan 100 jaar: de toeslag in oppervlak en de gekapitaliseerde kosten van het ontwikkelingsbeheer is maatwerk;
 - e. bij verstoring van natuur: maatwerk.

Fysieke compensatie (Artikel 5.38)

1. De fysieke compensatie vindt plaats in:

- a. de niet gerealiseerde delen van het Natuur Netwerk Brabant;
 - b. de niet gerealiseerde ecologische verbindingzones.
2. Fysieke compensatie kan in aanvulling op het eerste lid ook plaatsvinden in, aansluitend op of nabij het aangetaste gebied als dit deel uitmaakt van de saldobenadering, bedoeld in artikel 5.35 Toepassing van de saldobenadering.
3. Een omgevingsplan dat een ontwikkeling mogelijk maakt waarvoor een fysieke compensatieplicht geldt, borgt de uitvoering van de compensatie.
4. Het besluit tot vaststelling van een omgevingsplan als bedoeld in het derde lid bevat een verantwoording over:
 - a. de omvang van het netto verlies aan ecologische waarden en kenmerken en op welke locatie dat optreedt;
 - b. de locatie waar en de wijze waarop het netto verlies, bedoeld onder a, wordt gecompenseerd;
 - c. de kwaliteit en kwantiteit van de compensatie;
 - d. de termijn van uitvoering;
 - e. de inhoud en realisatie van de voorgenomen mitigerende en compenserende maatregelen; en
 - f. het reguliere- en ontwikkelingsbeheer.
5. De uitvoering van de fysieke compensatie wordt binnen drie jaar na onherroepelijk worden van het omgevingsplan, bedoeld in het derde lid, afgerond.
6. In aanvulling op het vijfde lid, wordt bij een aantasting van bedreigde soorten of hun leefgebied, de uitvoering van de compensatie in ieder geval afgerond op het moment dat de uitvoering van de ontwikkeling start.
7. In afwijking van het vijfde lid kan bij een omvangrijke en zware compensatieverplichting, de uitvoering van de compensatie maximaal tien jaar bedragen, gerekend vanaf het onherroepelijk worden van het omgevingsplan.

Bosch & van Rijn
experts in duurzame energie

Franz-Lisztplantsoen 220
3533 JG Utrecht
www.boschenvanrijn.nl

